



NAGS-nytt foto

Erdmann-gruva

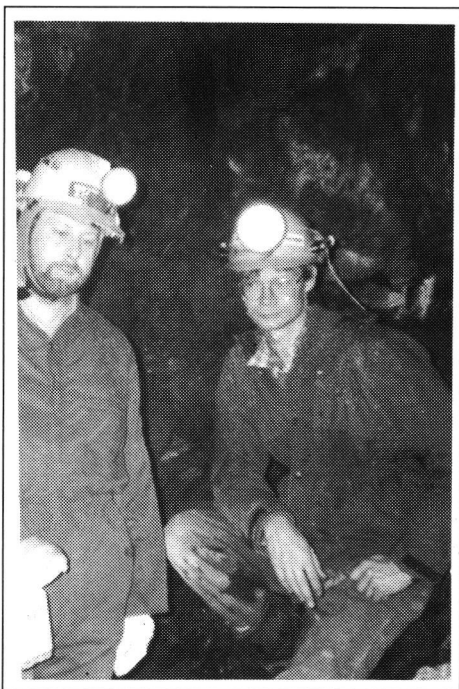
I NAGS-nytt 3 '82 stod det en 8 siders artikkel, om «Gruvedrift i Nannestad» skrevet av Johan Ryddingstad

14 kilometer innover på høstglatte skogsbilveier hadde vi bak oss da vi var framme ved skiltene som varslet om «farlige gruveåpninger». Lokkende saker egentlig. Og jeg var spent, etter å ha takket ja til å bli med Hans-Jørgen og Morten på en «reportasjetur» til gruvene på Romeriksåsen (Nannestad, Akershus). Jeg hadde egentlig tenkt lenge at jeg burde ha vært der siden jeg bare bor en rimelig sykkeltur unna. Disse gruvene hadde også samme eier og ble drevet parallellt med gruvene i gruaområdet (NAGS-nytt 3 '89).

Men nå sto vi der i høstmørket og skulle inn i enda mer mørke. Greit det, jeg har

alltid synes det gir lite mening å kripe rundt i mørke høl når sola skinner.

Rundt og ned åsen bar det, til gruveåpningen på Erdmanngruva som lå beskjedent til, nesten gjemt inne i et tett granholt. Den gapte villig opp og slukte oss for noen timer. Det var virkelig dimensjoner her inne. Flere hundre meter innover og så opp ei særdeles vaklevoren trapp, og så opp til høyre og litt fram og så opp og... nei dette kom jeg fort utav. Men til laumontitten kom vi, og den var prektig. Frisk og fin, med harde vannklare nåler. Noen av disse inntil 3-4 cm lange nålene hadde staset seg opp med sekskantede kalsittkrystaller, 3-5 mm,



NAGS-nytt foto

som «svevde» vektløst i smådrusene. Det var en høytidstund å ligge på magen inne i den trange spalten og betrakte dette her. Det er vel også høyst sannsynlig at de er finest der de står. I laumontitt er jo vannet som inngår i mineralet svært løst kjemisk bundet. Så løst at det rett og slett unnslipper om lufta rundt blir for tørr. Noen laumontittstuffer vil etter kort tid falle sammen til et hvitt pulver, andre er mer stabile. Denne her skal være av det mer stabile slaget. Etter å ha blitt dusjet med hårlakk er krystallene etter et år like harde, men de har blitt hvite. (Meddelelse fra Hans-Jørgen). Er det noen som har noen gode råd, så kom med dem. Foreløpig ligger det materialet jeg tok med hjem under våte aviser i fuktig rom. Men det er ingen brukbar løsning i lengden.

Etter ei tid ved laumontittforekomsten bar det oppover i gruva. Etter litt klatring på og omkring råtne forbygginger

og rustent jernskrap, skinneganger og heisanordninger var vi oppe ved kalksoenen. Her tok vi matrast før vi tok tingene nærmere i øyensyn. Det var absolutt verdt en titt. Fine druserom var det nesten overalt i kalken med krystaller (hex) opptil 4-5 cm, brun stillbitt stakk opp gjennom kalsitten på noe av materialet. Fine saker. Og det gjorde godt å legge hånd på noe av det. Suget har i grunnen vært der helt fra jeg sikret meg en stoff på OG's juleauksjon i fjor (NAGS-nytt 1 '89). Men de var litt vanskelig tilgjengelig kalsittgruppene. Med et bein på hylla og ett i lufta, ei hand i meiselen og ei i hammeren så burde en strengt tatt være boltet fast, men det gikk forholdsvis greit det hele. Vi hadde bare et uhell og det var da to av oss raste ut etter å ha stolt litt for mye på en 60 år gammel stakk, «den så jo så solid ut». Det gikk godt, bare 3-4 meter nedigjennom, men det kunne ha gått riktig ille. Så om dette er holdt i en lett tone så er det egentlig en alvorlig advarsel. Stoffene kom i sekken og skuffet ikke ved nærmere gransking i skikkelig lys da jeg kom hjem klokka tre på natta.

ghw

Mineraler fra Erdmann-gruva

Av: Hans-Jørgen Berg

APOPHYLLITT

Dette er en presisering av funn rapportert av Larsen (se Neumann side 204, under apophyllitt). Mineralet opptrer med to forskjellige habitus i en åpen forkastningssprekk i Erdmanngruva, sammen med kalkspat, epidot, sinkblende, laumontitt, kloritt og pyritt. Hos den første varianten er flatene (110) og (001) dominerende, mens (011) ser ut til å være fraværende. Mineralet er påtruffet som «flatklemt kuber» med sideflater opp til 2 cm. Apophyllitten er delvis omvandlet til et hvitt pulver av ukjent sammensetning. Hos den andre varian-